

EMEK PLATFORMU ÜZERİNE NOTLAR

Aydınlık Dergisi, 13 Ocak 2008

Yıldırım Koç

Bir dönemler bir Emek Platformu vardı. 14 Temmuz 1999 günü oluşturulduğunda birçok insanın büyük beklentileri doğmuştu. 24 Temmuz 1999 günü Ankara'da Kızılay Meydanı'nda yapılan miting muhteşemdi. 2001 yılında Kemal Derviş aracılığıyla emperyalistlerin programı dayatıldığında, Emek Platformu'nca oluşturulan alternatif program, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi tarihimize önemli bir belge olarak geçmişti. Özellikle TMMOB Başkanı Kaya Güvenç'in Emek Platformu sözcülüğünü sürdürdüğü dönemde, Emek Platformu'nun büyük bir itibarı, önemli bir eylem gücü vardı.

Bugün ise Emek Platformu'nun ara sıra yapılan toplantılarına ilişkin küçük haberler dışında bir sesi çıkmıyor.

1993-95 döneminde Çalışanların Ortak Sesi Demokrasi Platformu ve 1999-2003 döneminde de Emek Platformu sekreteryasında görev almış bir kişi olarak bir değerlendirmenin yararlı olacağını düşünüyorum.

Emek Platformu'nu oluşturan örgütlerin yapısı ve görüşleri, 1999-2002 döneminin şartlarında onları biraraya getirdi. Ancak 2003 yılından itibaren Türkiye'de meydana gelen bazı gelişmeler, bu örgütlerin politikalarındaki öncelikleri değiştirdi ve etkin bir işbirliğinin önünü kapadı. Buna karşılık, Emek Platformu, dağılmak yerine, akıllı bir politika ile bir diyalog platformuna dönüştü. Olayın özeti bu gibi geliyor bana.

Beğenelim, beğenmeyelim, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi içinde Kürt milliyetçilerinin ve laiklik karşıtı unsurların küçümsenmeyecek bir etkinliği var. Her iki akım da ulusal bütünlüğümüze olduğu kadar, işçi sınıfı kardeşliğine ve sendikal birliğe de karşıdır.

1999 yılında bu iki akımın etkili olduğu örgütlenmeler, sendikal politikalarını belirlerken, bu alanlardaki siyasal tercihlerini ittifak politikasının öncelikleri arasına koyabilecek güçte değillerdi. Emek Platformu 1999 yılında kurulurken Kürt milliyetçilerinin ve laik cumhuriyet karşıtlarının ayrı baş çekecek güçleri, cesaretleri ve niyetleri yoktu. Bu nedenle, ittifak politikalarını oluştururken ve işbirlikleri yaparken, bu konulardaki siyasal taleplerini öncelikleri arasına koyamadılar. Tam tersine, meşruluk kazanabilmek amacıyla, bu konularda tartışmadan kaçındılar.

Hatırlanacağı gibi, 1999 yılı Şubat ayında bölücü terör örgütü büyük bir darbe yemişti, Abdullah Öcalan yakalanarak Türkiye'ye getirilmişti. Bölücü terör örgütü büyük bir şaşkınlık ve sessizlik içindeydi. Sendikalardaki Kürt milliyetçileri (terörü destekleyenler ve desteklemeyenler) bu konuları gündeme getirmekten kaçınıyordu. Emek Platformu gibi örgütlenmelerde yer almak, onların meşruluklarını sağlamak açısından yararlıydı. Bu nedenle, bu konuları gündeme getirmekten kaçındılar. Bu nedenle, Emek Platformu'nun temel belgelerinde anti-emperyalist ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bütünlüğünü ve bağımsızlığını savunan bir çizgi hakim oldu.

Emek Platformu'nun oluşturulduğu tarihte iktidarda 57. hükümet vardı; laik cumhuriyetin düşmanları sessizdi. Onlar da Emek Platformu aracılığıyla meşruluk sağlama peşindeydi.

Diğer taraftan, işçi sınıfının sorunları giderek artıyordu ve bunlara karşı mücadelede geniş bir cephenin oluşturulması zorunluydu.

AKP iktidarı döneminde ise bu şartlarda önemli değişiklikler oldu. İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunları daha da arttı; ancak değişen koşullar, Emek Platformu'nun bir güç ve eylem merkezi olma niteliğini ortadan kaldırdı.

AKP iktidarı döneminde (ve emperyalistlerin desteğiyle) Kürt milliyetçileri (PKK'lılar, Barzaniciler, v.b.) ve laik cumhuriyet karşıtları güçlendiler, cesaret kazandılar ve adım adım pervasızlaştılar. İttifak politikalarını belirlerken kendi siyasal taleplerine öncelik vermeye başladılar. Örneğin, bazı örgütler Kürt milliyetçilerine karşı olanlarla fiili işbirliklerine son verdi. Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının ve ulusun bütünlüğünün tehdit altına girdiği koşullarda, bazı sendikalar da bu konuyu gündemlerinin ilk maddesi haline getirdi. Laik cumhuriyet karşıtları ise, laikliğin savunulmasını temel ilke kabul eden örgütlerden uzaklaştı. Laikliği sendikal hak ve özgürlüklerin temeli kabul edenler de tavırlarını gözden geçirdi.

Bu koşullarda Emek Platformu'nun önünde iki seçenek vardı. Ya değişen koşullarda örgütlerin önceliklerinin değiştiğini ve yeni koşullarda bu önceliklerle ittifak kurulamayacağını kabul edip, Emek Platformu'nu dağıtmak; ya da Emek Platformu'nun işlevini azaltıp bu birlikteliği bir diyalog zemini olarak korumak.

İkinci seçenek seçildi ve belki de sezgilere ve deneyime bağlı olarak Emek Platformu işlevsizleştirildi. 2002 yılına kadar anti-emperyalist, bağımsızlıkçı ve hatta ulusalcı bir çizginin hakim olduğu Emek Platformu farklı bir yapıya evrildi. Bu yeni ve bir diyalog platformu olmakla sınırlı yapı, bugünün yeni koşullarında sözkonusu örgütler arasında yapılabilecek işbirliğinin azamisini oluşturmaktadır ve Emek Platformu bu biçimiyle bile korunmalıdır; gerçeklerle bağdaşmayan hayalci beklentiler içine girilmemelidir.